

Framtids- och anpassningsprogrammet - Social- och hälsocentral, rehabilitering och psykosocial service

Välfärdsområdesstyrelse 28.08.2023 § 205
1041/00.01.02/2023

Beredare Penttinen Erkki
Svartsjö Sofia
Kotanen Heidi
Hyvärinen Kosti
Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 06 218 1111 (växel), fornamn.efternamn@ovph.fi

Social- och hälsocentral

I Framtids-och anpassningsprogrammet finns beskrivet det framtida servicenätverket. Fokus på förebyggande tjänster, god servicehandledning och möjlighet finns kunna få tjänster digitalt när detta är ändamålsenligt. Vid välfärdsområdets fysiska verksamhetspunkter bör verksamhet finnas alla veckodagar samt vid behov även kvällar och helger. Integrering av socialvårdens klientmottagning med hälsovården görs både för smidigare klientservice men också för att minska totala mängden hyresobjekt.

Utifrån de lokala vård-och servicebehovet profileras innehållet i servicen på social-och hälsocentralerna samt välfärdsstationerna. Större orter har bredare tjänsteutbud både vad gäller hälsovårdstjänster och familjecenterverksamhet som fysisk verksamhet medan digitala tjänster naturligtvis betjänar hela området likvärdigt.

De förebyggande insatserna innehåller tillägg av seniorrådgivning och familjecenterverksamhet, där familjecenter innebär välfärdsområdets egen service för barn och unga kompletterat med övriga aktörers tjänster.

Stärkandet av basservicen syns tydligt i Framtids-och anpassningsprogrammet i form av ökade resurser inom socialvårdens enheter med service för barn, unga och familjer. Där granskas kritiskt användandet av köptjänster för att klara de ekonomiska förutsättningarna och sparkraven.

- Fortsatt utveckling av familjecenterverksamheten
- Familjerådgivning, utökad verksamhet för bättre täckning inom välfärdsområdet
- Familjearbete och effektiviserat familjearbete, utökad egen verksamhet
- Hemservice för barnfamiljer, utökad egen verksamhet
- Psykiatriska sjukskötare till högstadier och andra stadiets utbildning

Stärkt användning av egna barnskyddsenheter, planering av nya utrymmen och färre köpta placeringar är en målsättning. Utökad effektiviserat familjearbete stöder barnskyddet och på längre sikt förväntas satsningarna på lättare serviceformer minska behovet av barnskydd.

Utifrån framtids-och anpassningsprogrammet har många verksamhetskopplade åtgärder redan igångsatts. Digitala utvecklingen förstärks genom Omaolo-symtombedömningarna, chatfunktion, digitala klinikens uppstart med distansläkare kopplade till vårdbedömningen. Övriga pågående aktiviteter som också strävar till att förbättra tillgång till vård och därmed vår strävan att klara vårdgarantin är bl.a.

- flera enheters deltagande i Bra mottagning-utbildning samt utbildning i Förbättrad tillgänglighet
- Projektstött verksamhetsutveckling för att stärka mångprofessionell mottagning på social-och hälsocentralerna
- Projektfinansierad köavkortning samt ibruktagande av servicesedlar inom munhälsovården (planeras även inom övriga primärvården)
- Hela hoito-modellens pilotering i Vasa munhälsovård

- Inom specialsjukvården planering av förstärkt närmottagning i Jakobstad, fortsatt utvidgning av TYÖOTE-modellen samt genomgång av arbetsfördelning inom verksamheter för att frigöra tid för mottagningsverksamhet.
- Arbete för att minska dubbeldiagnostik inom laboratorieverksamheten
- Effektivare arbetsprocesser gällande terapitjänster för barn och rätt styrning av klienter till FPA-stödda insatser vid krävande medicinsk rehabilitering
- Fortsatt arbete med omförhandling av avtal

I välfärdsområdet finns i fortsättningen 9 social- och hälsocentraler (Jakobstad, Nykarleby, Vörå (Oravais), Korsholm, Laihela, Vasa, Malax, Närpes, Kristinestad) och 13 välfärdsstationer (Terjärv, Nedervetil, Kronoby, Larsmo, Esse, Bennäs, Vörå, Lillkyro, Vasa (3 st), Korsnäs, Kaskö). Därtill kan viss social- och hälsovårdsservice, i synnerhet till äldre personer ges i anslutning till fyra av välfärdsområdets övriga verksamhetspunkter (Bergö, Replot, södra Kristinestad och norra Närpes). Som komplement till de fysiska verksamhetspunkterna piloteras en mobil enhet med verksamhet främst i södra delen av välfärdsområdet. Munhälsovårdens enheter minskas med tre.

Ändringar i fysiska servicenätverket utifrån innehållet i framtids-och anpassningsprogrammet:

Alla nedan beskriva åtgärder har konsekvensbedömningar bifogade.

Åtgärder som kan genomföras direkt är;

Munhälsovård

1. Stängning av Esse tandklinik
2. Stängning av Oravais tandklinik
3. Stängning av Korsnäs tandklinik

Av dessa kan Esse tandklinikens utrymmen sägas upp. För närvarande har ingen verksamhet bedrivits i dessa utrymmen. I Oravais behövs utrymmet för socialvårdens integrering i hälsovårdens utrymmen och samtidigt är användningsgraden låg. Ersättande utrymmen finns i nybyggd tandklinik i Vörå. I Korsnäs är behovet detsamma, övrig verksamhet behöver utrymmena och för närvarande finns ingen personal för verksamheten. Mobil enhet piloteras hösten 2023 och kan ersätta bortfall. Mobila enheten skall dock främst användas för att korta köer och effektivisera vårdflöden.

Hälso- och sjukvårdsservice

4. Maxmo hälsostation stängs
5. Särkimo mottagningspunkt stängs
6. Solf hälsostation stängs
7. Lillkyro mödrarådgivning flyttar till Vasa eller Laihela
8. Pörtom hälsostation stängs
9. Övermark hälsostation stängs
10. Töjby hälsostation stängs
11. Barnrådgivningen i Kaskö flyttas till Familjecenter i Närpes

Maxmo hälsostation stängs och detta innebär att barnrådgivningen flyttar till Oravais eller Vörå utifrån klientens önskemål. Den sjukvårdsmottagning som bedrivits ges i Oravais. Särkimo mottagningspunkt har varit stängd sedan 31.12.22 och har varit öppen endast några timmar varannan vecka.

Solf hälsostation som efter hemvårdens flytt till Helsingby enbart har barnrådgivningsverksamhet avslutas. Mottagning kan då ske i Smedsby eller närliggande Malax enligt klientens önskemål.

Lillkyro hälsostations mödrarrådgivning föreslås att avslutas då verksamheten är liten och kunde säkras t.ex. gällande ersättare vid frånvaro genom att sammanslås med Vasas mödrarrådgivning. Möjlighet att få servicen i Laihela finns också.

Pörtom hälsostation stängs i nuvarande form och barnrådgivningen flyttar till Familjecenter i Närpes. Kvar ordnas mottagningsmöjligheter för sjukvård och seniorrådgivning i samband med boendekomplex.

Övermark hälsostation stängs och barnrådgivningen flyttar till Familjecenter i Närpes. För seniorer kan enligt behov ordnas rådgivning eller sjukvårdsmottagning i anslutning till boende.

Töjby hälsostation stängs.

Kaskö hälsostation effektiviserar utrymmes användningen och barnrådgivningen flyttar till Familjecenter i Närpes. Tidsbokade mottagningar till den service som i övrigt finns i Kaskö fortsätter som tidigare. Läkare- och skötarmottagning fortsätter tills vidare men kan omformas framöver när gemensamt klient- och patientdatasystem fås i bruk.

Insparning från minskning av hyror, städkostnader, material, inventarier. Positiva effekter som eftersträvas är minskning av ensamarbete, möjlighet för personal att ingå i större arbetsgemenskap med kollegialt stöd och bättre möjligheter att säkra verksamhet vid frånvaro. Rekrytering av personal underlättas. Även ökad vårdkvalitet och patientsäkerhet utifrån arbete i större enheter.

Åtgärder som kräver fortsatt planering:

Generellt strävas efter effektiviserad användning av utrymmen och sammanförande av socialvårdens klientmottagningsverksamhet med hälsovården. Socialvårdens flytt till hälsovårdens utrymmen kan inte genomföras i större utsträckning under 2023 men planeras vidare utifrån ekonomiska möjligheter.

Fortsatt planering av mobila enheter eller annan mobil verksamhet för seniorrådgivning och/eller sjukvårdsmottagning.

Verksamhetsområdet för rehabilitering

Funktionshindersservicens kris- och undersökningsplatser för vuxna och barn

Funktionshindersservicen i Österbottens välfärdsområde saknar en enhet som lämpar sig för krisvård och undersökningar. Kris- och undersökningsplatser har köpts för svenskspråkiga klienter av Egentliga Finlands välfärdsområde. För finskspråkiga klienter har tjänster köpts av Södra Österbottens välfärdsområde, men under den senaste tiden har inga platser funnits att tillgå, eftersom köerna till enheten i Södra Österbottens välfärdsområde är långa.

Åtgärdsplan

För att ordna kris- och undersökningsplatser måste man fortsätta planeringsarbetet för att man ska kunna erbjuda kris- och undersökningsplatser i nära anslutning till en boendeenhet eller i nära anslutning till boendeenheter. Personalresurserna måste stärkas, men personalen kan delvis sammanvändas av boendeenheten och kris- och undersökningsplatserna. Målet är att hitta lösningar som tryggar en flexibel och långsiktig planering av närservicen och leder till att man i akuta lägen inte behöver ty sig till snabba och dyra köptjänstlösningar, eller alternativt ty sig till tjänster som är belägna långt borta.

Stängning av Grönkulla och förflyttning av boende till Hedbo

I välfärdsområdet har man sett över de fastigheter och skicket hos de fastigheter där respektive verksamhetsområde tillhandahåller service.

Grönkulla enhet i Nykarleby uppfyller i egenskap av bostadsenhet inte de kvalitetskrav som i nuläget ställs på boendeservice som tillhandahålls för personer med funktionsnedsättning. Avsikten är att flytta verksamheten vid Grönkulla till Hedbo. Klienternas familjer och personalen har upplysts om de preliminära planerna i maj i år.

På Grönkulla i Nykarleby bor det för tillfället fem (5) klienter. Klienternas rum är små och lämpar sig dåligt för boende, samtidigt som de med tanke på kvalitetskraven också är för små. Personalutrymmena är för små och det finns heller inget separat utrymme för läkemedelsdistributionen. Grönkulla sysselsätter endast fem deltidsanställda, varför verksamheten på enheten är sårbar.

På Hedbo finns det lediga utrymmen. Alla rum där är försedda med en egen toalett och dusch. Utrymmena uppfyller dagens kvalitetskrav. Personalen har egna utrymmen, samtidigt som det finns ett ändamålsenligt utrymme för läkemedelsdistributionen.

En flytt från Grönkulla i Nykarleby till Hedbo i Pedersöre säkerställer att verksamheten kan fortsätta med en tillräcklig personalresurs och i ändamålsenliga utrymmen.

Psykosocial service

Med hjälp av den verksamhetsmodell som används vid servicehandledning inom såväl den verksamhet som tillhandahålls för barn och unga som vuxna kan man snabbare stå till hjälp då klienterna befinner sig en utmanande situation på grund av psykisk ohälsa eller missbruk. En väl och omsorgsfullt ifylld terapinavigatör ger klienten redan en uppfattning om hurdan hjälp hen behöver och anvisar hen till adekvat vård.

Målet är att minska användningen av köptjänster inom boendeservicen genom att stärka den egna produktionen.

En minskning av användningen av köptjänster påverkar verksamhetsområdets kostnader direkt. Genom att stärka den egna verksamheten och effektivisera den rehabiliterande verksamheten strävar man efter att klienten i framtiden ska kunna flytta från boendeservicen till det egna hemmet med stöd av de tjänster som kan ges i hemmet.

Verksamhetsområdets platsantal inom boendeservicen ökar när välfärdsområdet väl ingått ett hyresavtal med boendeenheter Grevenhem och Ankaret. Hyresavtalen för de nya utrymmena är till värdet dyrare än de tidigare utrymmena. Klienterna får bättre och rymligare bostäder. Med hjälp av den här förändringen kan vi tillhandahålla boendeservice i egen regi på ett mera behärskat sätt, samtidigt som avhängigheten av köptjänsterna minskar. Inom den psykosociala servicen uppgår köptjänsternas andel till över 70 procent. Platsantalet inom den egna produktionen ökar med totalt 11 platser. Grevenhem är beläget i Kristinestad och Ankaret i Larsmo.

Psykosociala service i Malax

Utrymme vid Köpingsvägen 11 är inte ändamålsenliga och heller inte säkra, delvis tomma på grund av andningssvårigheter. Lokalen sägs ipp och service flyttar till Korsnäs hälsogård under hösten 2023. I framtiden tillhandahålls servicen vid Malax hälsovårdscenter om den familjecentret blir vecklighet eller om utrymmen frigörs.

Konsekvensanalyserna bifogas och hyresinbesparingar som bilaga.

Sektordirektör, personer i arbetsför ålder Penttinen Erkki

Utifrån det framtids- och anpassningsprogram som godkänts av fullmäktige, föreslås styrelsen godkänna de åtgärder, som rör social- och hälsocentralens, rehabiliterings och psykosociala verksamhetsområdets fysiska servicenätverk samt utvecklingsplanerna och -åtgärderna, enligt vad som beskrivs ovan.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Styrelsemedlem Peter Sjökvist föreslog att ärendet återremitteras för fortsatt beredning, där det tydligare framgår konsekvenserna för de olika åtgärderna som föreslås i beredningen. Förslaget vann inte understöd, varvid det förföll.

Antecknades till protokollet att Rainer Bystedt och Hans-Erik Lindqvist anmälde jäv enligt förvaltningslagen 28 § mom 1 pt. 5 (samfundsjäv) och var utstigna under ärendets behandling.

Antecknades till protokollet att verksamhetsområdesdirektörerna Satu Hautamäki, Kosti Hyvärinen, Heidi Kotanen, Sofia Svartsjö och Christian Palmberg deltog i sammanträdet via teams, Tony Pellfolk på plats, under ärendets behandling.

Distribution